

Opis zanimanja

Laboratorijski tehničar (Lab Technician, Laboratory Technician)

Opis posla:

Rad laboratorijskog tehničara se svodi na rad u laboratoriji sa biološkim materijalom. Zanimanje ne zahteva direktan rad sa pacijentom, osim kod uzimanja materijala za analizu. Stalni kontakt sa biološkim materijalom zahteva spretnost, znanje i pre svega preciznost. Današnje laboratorije su kompjuterizovane i automatizovane pa laboratorijski tehničari rade sa modernim aparatima. To opsluživanje se sastoji od njihove standardizacije i rada na njima, kao i njihovog održavanja.

Laboratorijski tehničari srovide razne analize krvi, mokraće i drugog biološkog materijala, što pomaže lekarima u otkrivanju i lečenju bolesti. Njihov posao uključuje uzimanje uzoraka, npr. vađenje krvi i pravilno preuzimanje uzoraka, npr. komadića tkiva koje posebnim postupcima uzima doktor. Odgovorni su za popisivanje i razvrstavanje materijala s obzirom na traženu vrstu analiza. Većinu uzoraka moraju pre analize na određeni način obraditi. Na primer, za biohemijske analize krv se centrifugira kako bi se dobio serum. Ili, za neke citološke analize, uzorak treba razmazati na stakalce, osušiti i obojiti. Za mikrobiološke pak analize uzorci se stavljaju na hranljive podloge, koje omogućavaju rast bakterija.

U hematološkim laboratorijima tehničari određuju vrstu i broj krvnih ćelija te posmatraju njihov oblik, boju, veličinu i unutrašnjost. Rade i različite testove zgrušavanja krvi. Određuju krvne grupe i Rh-faktor i ispituju podudarnost krvi davalaca i primalaca. U biohemijskim laboratorijima određuju enzime, belančevine, glukozu, metale, masnoće, alkohol, kiselost i druga hemijska obeležja krvi, mokraće i ostalih uzoraka biološkog materijala. Virusne zaraze utvrđuju se uglavnom pregledom krvi. U manjim laboratorijima osoblje sprovodi različite vrste pretraga, dok se u velikim i specijaliziranim laboratorijima usavršavaju samo za određene vrste testova i analiza. U zavisnosti od stepena složenosti opisani poslovi dodeljuju se tehničarima ali najzahtevnije analize rade lekari (specijalisti mikrobiolozi ili patolozi), diplomirani inženjeri medicinske biohemije i diplomirani inženjeri biologije.

Radni uslovi:

Medicinsko-laboratorijski tehničari rade u raznim laboratorijima u zdravstvenim ustanovama - bolnicama, klinikama, domovima zdravlja, zavodima i institutima. Premda rade uglavnom u dnevnim smenama, na nekim radnim mestima dežuraju noću, vikendima i praznicima. Rade s biološkim materijalom, što podrazumeva mogućnost zaraze. Stoga je važno da pravilno postupaju s uzorcima i primenjuju mere zaštite na radu. Mikroklimatski uslovi uglavnom su dobri, ali se u nekim laboratorijima mogu osećati razni mirisi od uzoraka za pretrage i hemijskih supstanci koje se primenjuju prilikom testiranja.

Poželjne kvalifikacije i osobine:

Medicinsko-laboratorijski tehničari i inženjeri moraju imati razvijen osećaj za detalje, jer i male razlike u broju nekih ćelija ili hemijskom sastavu uzorka mogu biti vrlo važne. U njihovom radu očekuje se visok stepen savesnosti, odgovornosti i sabranosti. Propusti u smislu netačnih rezultata ili zamene nalaza mogu imati ozbiljne posledice. Budući da uz planirane poslove često treba obavljati hitne analize, moraju biti spremni raditi pod pritiskom. Rukovanje špricovima, iglama, epruvetama, pipetama, stakalcima i drugim predmetima zahteva precizan i siguran rad rukama, šakama i prstima. Zbog upotrebe mikroskopa i prirode samih pretraga koje zahtevaju procenu boje, veličine i oblika, medicinsko-laboratorijski tehničari i inženjeri moraju imati dobar vid i razlikovati boje.

Osposobljavanje i zapošljavanje:

Posle završene srednje škole laboratorijski tehničari mogu da rade u svim zdravstvenim laboratorijama i u laboratorijama koje ispituju ispravnost životnih namirnica (one se nalaze u fabrikama gde se proizvodi hrana).

U Srbiji tražnja za ovim radnicima, a i ponuda radnika je dosta slaba. Traži se najčešće IV stepen stručne spreme, a u oglasima se manji akcenat stavlja na radno iskustvo nego na formalno obrazovanje i stručno znanje.